

[Madsen-Mygdal.]

den absolut nødvendige og den mere overflødige Vareimport, end Tilfældet er i Øjeblikket.

De haardhændede Foranstaltninger, der i den seneste Tid i de forskellige Lande er truffet mod Eksporten her fra Landet, vil ganske utvivlsomt medføre en yderligere Indskrænkning af vort Lands Betalingsmidler i fremmed Valuta, og det bliver derved endnu mere paakrævet, at der sikres de absolut nødvendige Indkøb i Udlandet en ubetinget Fortrinsstilling lige overfor de Indkøb, som i en vanskelig Tid som den nærværende maa anses for at være mere eller mindre overflødige. Under de Forhandlinger, som Valutaudvalget har ført med Repræsentanter for Bankerne og for de forskellige Erhvervsinteresser, har der da ogsaa, som den højtærede Handelsminister fremhævede, været udtalt Tilslutning til, at et Forsøg paa en mere samfundsgavnlig Valutafordeling end den, der nu finder Sted, bliver gjort, og til, at det bliver gjort efter de Linier, som er angivet i det her foreliggende Lovforslag.

Som det vil være ærede Medlemmer bekendt, er der efter den nugældende Ordning et stort Antal af dertil autoriserede Banker og Vekselerere, der hver for sig selvstændig bestemmer, hvad de udenlandske Betalingsmidler anvendes til, og hvad der skal gives en Fortrinsstilling, og hvad der skal komme i sidste Linie. Dette medfører selv sagt en ret uensartet Vurdering af, hvad der maa anses for at være mest nødvendigt. Saa længe der ikke kan gives fri Handel med Valuta — jeg haaber oprigtigt, at det Tidspunkt ikke maa være langt ude i Fremtiden —, kan det ikke uden videre afvises, at en Centralisering af Valutahandelen og Valutafordelingen desværre maaske er en Nødvendighed, hvis de til Fortsættelse af vort Lands produktive Virksomheder nødvendige Indførsler udefra skal kunne sikres.

Vi tør i hvert Fald ikke paa nærværende Tidspunkt modsætte os, at der ad denne Vej bliver gjort et Forsøg — og vi betragter det, der her er foreslaaet, som et Forsøg — paa at tilvejebringe en Forbedring af den nuværende Tilstand. I denne Henseende lægger jeg afgørende Vægt paa Lovforslagets § 2, sidste Stykke, hvor det udtrykkeligt bestemmes, at Betalingsmidler ubetinget skal stilles til Raadighed for Indførsel af Raastoffer og Produktionsmidler, der er en Forudsætning for Eksportvirksomhed og anden Virksomhed, hvorved der tilføres Landet fremmed Valuta,

og at derefter i første Række kommer Raastoffer og Produktionsmidler til al anden produktiv Virksomhed her i Landet.

Det er altsaa en Hovedregel her i Loven, som den Administration, der faar med denne Lovs Udførelse i Livet at gøre, ubetinget skal rette sig efter. Det betyder altsaa først og fremmest, at med Hensyn til valutaskabende Virksomhed her i Landet er der ikke Adgang for noget Skøn; der skal ethvert Krav imødekommes. Men det betyder dernæst ogsaa — og dertil har vi forhaabentlig de tilstrækkelige Betalingsmidler —, at Raastoffer og Produktionsmidler til produktive Virksomheder her i Landet heller ikke kan nægtes, medmindre der er for lidt, hvad vi dog tør gaa ud fra, at der ikke vil blive. Først derefter maa der altsaa skønnes over, hvad der er mest nødvendigt, og hvad der er mindre nødvendigt.

Jeg sagde før, at det kun var med store Betæneligheder, vi gav vor Tilslutning til det foreliggende Lovforslag. Disse Betæneligheder skyldes navnlig to Omstændigheder, som jeg ønsker at nævne her, for at der ikke skal være nogen Misforstaaelse med Hensyn til vor Stilling.

For det første vil den Valutafordelingscentral, som tænkes oprettet indenfor Nationalbanken, blive stillet overfor et overordentlig omfattende Arbejde, saa omfattende, at vistnok ingen paa Forhaand tør sige, om det overhovedet er et overkommeligt Arbejde, hvis det da skal udføres paa en for Erhvervslivet tilfredsstillende Maade. At den foreslaaede Ordning navnlig for Handelsstanden vil medføre store Vanskeligheder og vil skabe en Tilstand af Usikkerhed, det er ganske utvivlsomt, og det vil neppe kunne undgaaes, at der vedrørende den Del af Importen, som kommer sidst og maa nøjes med den Valuta, der bliver tilovers, kan blive Tale om Vilkaarligheder af mere eller mindre graverende Art, selv om Nationalbanken selvfølgelig mest muligt vil søge at undgaa det.

Det vil være ærede Medlemmer bekendt, at der under en tidligere Periode med uindløselig Papirkrone er gjort et Forsøg med Oprettelse af en Valutacentral, et Forsøg, der ærlig talt ikke opmuntrer til Gentagelse. Forsøget blev gjort ved en Lov af Marts 1924. Denne Lov blev gennemført af en Venstreregning, men den blev kort Tid derefter administreret af en socialdemokratisk Regering. Jeg tror, alle Partier har været medvirkende til at gøre dette Forsøg, og vi har i saa Henseende ikke noget at lade hinanden høre, saa derfor